

SW 411

КРЕАТИВНИ ТЕХНИКИ

Актуал.: Протокол №5/28.09.22г. на УНС-ЦХН

Лектор: доц. д-р Румен Бостанджиев, д.м.

АНОТАЦИЯ

Дисциплината запознава студентите с теоретичните основи и възможностите за практическо приложение на основните интерактивни креативни подходи и техники, използвани в психологичната и образователната практика. Основно място е отделено на концепцията за креативността и спонтанността на Дж. Л. Морено, както и на неговата ролева теория, която е в основата на груповата работа. Застъпени са подходи като психодрама, арт терапия, музикотерапия, креативна работа с литературни източници, като се обръща специално внимание върху възможността тези подходи специфично да се прилагат с контингенти, имащи специални нужди – деца с увреждания, възрастни хора, инвалиди и пр.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна цел на курса е:

- Да предостави основни познания в областта на психодрамата и други интерактивни методи на работа, използвани в психологичната работа.
- Да изгради практически умения за използване на тези техники и похвати в различен сетинг – индивидуално, двойково и групово.
- Да създаде специализирана компетентност, която да позволи целенасоченото използване на тези методи при специфичната работа с различни прицелни групи – обучителни групи, групи от деца с увреждания, групи от възрастни хора или хора с различни други потребности.

Като изходни учебни резултати се очаква, студентите да:

- Притежават задълбочено разбиране на същността и различните сфери на приложение на различните интерактивни работи
- Да умеят да използват придобитите познания в различни практически ситуации и с различен контингент в контекста на индивидуалната, фамилната и груповата работа.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината предполага предварително обучаваните да имат базисни познания в областта на консултирането и груповата работа, придобити в предходните години на обучение по програмата

СТАТУТ И СТРУКТУРА

Специалност	Статут	Кредити	Дистанционно обучение				Редовно обучение			Задочно обучение			
			прис.	л	с	общо	л	с	общо	л	с	общо	
ОКС-бакалавър Психология	Избираема	3						30	30		15		15

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1.

Същност на интерактивния подход в социалната работа - предимства и сфери на приложение.
Съчетаване на интерактивните методи с други методи, използвани в социалната работа

Тема 2.

Теоретична основа на интерактивните методи, ролева теория на Я.Л.Морено, концепция за спонтанността и креативността, теле процеси и социален атом.

Тема 3.

Психодрама - историческо развитие и основни форми.

Тема 4.

Протагонист-центрирани психодраматична работа. Специфика, приложения, ограничения.

Тема 5. Фази р развитието на протагонист-центрирания психодраматичен процес - фаза на загряването, фаза на действието, фаза на споделянето.

Тема 6.

Техники, използвани при психодраматичното загряване на протагонист-центрираната група

Тема 7.

Техники използвани във фазата на действието при протагонист-центрираната психодраматична работа

Тема 8.

Роля на директора в психодраматичния процес. Роля на индивидуален терапевт, роля на режисьор-постановчик, роля на групов лидер.

Тема 9.

Колидерството в психодраматичната работа. Модели на колидерство в психодраматичната работа с групи.

Тема 10.

Монодрама. Техники, използвани при монодраматична работа с клиент - техника на празния стол, смяна на ролите и др.

Тема 11.

Социометрията - историческо развити и съвременни приложения.

Тема 12.

Социометрията като изследователски метод в социалната работа

Тема 13.

Социодрама - същност и възможни приложения

Тема 14.

Куклотерапията или използването на куклата като посредник в социалната работа, консултирането и образованието.

Тема 15.

Различни видове терапевтични кукли, техники за изработването им и специфични възможности за работа с тях /петрушки, марионетки, кукли разигравани от двама и повече актьори/.

Тема 16.

Създаване на куклотерапевтична постановка. Идентификация на персонажите, извличане на груповия сюжет, постановка на представлението, изработване на сцената и декорите, реализация на представлението.

Тема 17.

Работа с кукли в индивидуалното и фамилното консултиране. Изработване на малки кукли и други сценични аксесоари.

Тема 18.

Използване на кукли при работа с деца, страдащи от различни форми на инвалидност.

Тема 19. Драма терапия - специфика и сфери на приложение

Тема 20.

Тематично центриран театър - специфика и сфери на приложение

Тема 21.

Плейбек театър - специфика и сфери на приложение

Тема 22.

Специфични техники за подготовка на екип от плейбек артисти

Тема 23.

Организиране на плейбек представление, използване на плейбек театъра в социално-образователната и социално-интервенционната работа.

Тема 24.

Драма терапията - същност и сфери на приложение

Тема 25.

Избор на тематични сюжети за драма терапия. Неограничените възможности на вълшебните приказки като метафора на житейските ситуации.

Тема 26.

Разработване на социални проекти с използване на куклотерапевтични и други интерактивни методи.

Тема 27.

Интеграция на интерактивните методи с други методи, използвани в социалната работа. Съчетаване с консултативните, груповите и фамилните методи.

Тема 28.

Съсловни и неправителствени организации, разработващи професионални стандарти и обучителни програми, свързани с използването на интерактивните методи. Професионални и етични стандарти на Българското психодраматично дружество.

Тема 29.

Развитие на интерактивните методи в световен мащаб - психодраматични институти, литература, интернет страници и адреси

Тема 30. Възможности и перспективи за използването на интерактивните методи в практиката на социалните работници у нас.

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

- Лекционно представяне на основните теоретични постановки, включени в курса
- Запознаване и обсъждане на ключови презентации на водещи световни специалисти в областта на интерактивните методи и работа
- Самостоятелна подготовка и презентиране на теми по избор на студентите

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценката на придобитите познания става посредством писмен изпит. В деня на изпита студентът трябва да напише есе по поставена от екзаминатора тема, даваща възможност за творческа интерпретация на изучавания материал.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Дейвид Кипър, «Психодрамата – теория и практика», изд. Д.Яков, 2007.
2. Питер Феликс Келлерман «Психодрама в крупном плане», изд. «Класс», Москва, 1998.
3. Н.В.Цзен, Ю.В.Прохонов, «Психо-тренинг : Игры и упражнения», Москва, изд. Физкультура и спорт, 1988.
4. Адам Блатнер, «Драматизирайки – Аза: Практически приложения на психодраматичните методи», Фондация «Кентавър арт», 2014г.
5. Джейкъб Морено, "Основи на психодрамата – второ издание", Фондация "Отворено общество", София - 2009г.
6. Blatner Adam, Interactive and Improvisational Drama – Varieties of Applied Theatre and Performance, iUniverse, Inc., New York, 2007.
7. Потапова, В.А. „Психоаналитическая психодрама в работе с детьми и подростками» Институт Обще гуманитарных исследований, Москва, 2008

Сигнатура: SW 411

КРЕАТИВНИ ТЕХНИКИ

Лектор: Доц. д-р Румен Бостанджиев, д.м.

Тема 1.

Същност на интерактивния подход в социалната работа - предимства и сфери на приложение. Съчетаване на интерактивните методи с други методи, използвани в социалната работа

Тема 2.

Теоретична основа на интерактивните методи, ролева теория на Я.Л.Морено, концепция за спонтанността и креативността, теле процеси и социален атом.

Тема 3.

Психодрама - историческо развитие и основни форми.

Тема 4.

Протагонист-центрирани психодраматична работа. Специфика, приложения, ограничения.

Тема 5. Фази р развитието на протагонист-центрирания психодраматичен процес - фаза на загряването, фаза на действието, фаза на споделянето.

Тема 6.

Техники, използвани при психодраматичното загряване на протагонист-центрираната група

Тема 7.

Техники използвани във фазата на действието при протагонист-центрираната психодраматична работа

Тема 8.

Роля на директора в психодраматичния процес. Роля на индивидуален терапевт, роля на режисьор-постановчик, роля на групов лидер.

Тема 9.

Колидерството в психодраматичната работа. Модели на колидерство в психодраматичната работа с групи.

Тема 10.

Монодрама. Техники, използвани при монодраматична работа с клиент - техника на празния стол, смяна на ролите и др.

Тема 11.

Социометрията - историческо развити и съвременни приложения.

Тема 12.

Социометрията като изследователски метод в социалната работа

Тема 13.

Социодрама - същност и възможни приложения

Тема 14.

Куклотерапията или използването на куклата като посредник в социалната работа, консултирането и образованието.

Тема 15.

Различни видове терапевтични кукли, техники за изработването им и специфични възможности за работа с тях /петрушки, марионетки, кукли разигравани от двама и повече актьори/.

Тема 16.

Създаване на куклотерапевтична постановка. Идентификация на персонажите, извличане на груповия сюжет, постановка на представлението, изработване на сцената и декорите, реализация на представлението.

Тема 17.

Работа с кукли в индивидуалното и фамилното консултиране. Изработване на малки кукли и други сценични аксесоари.

Тема 18.

Използване на кукли при работа с деца, страдащи от различни форми на инвалидност.

Тема 19. Драма терапия - специфика и сфери на приложение

Тема 20.

Тематично центриран театър - специфика и сфери на приложение

Тема 21.

Плейбек театър - специфика и сфери на приложение

Тема 22.

Специфични техники за подготовка на екип от плейбек артисти

Тема 23.

Организиране на плейбек представление, използване на плейбек театъра в социално-образователната и социално-интервенционната работа.

Тема 24.

Драма терапията - същност и сфери на приложение

Тема 25.

Избор на тематични сюжети за драма терапия. Неограничените възможности на вълшебните приказки като метафора на житейските ситуации.

Тема 26.

Разработване на социални проекти с използване на куклотерапевтични и други интерактивни методи.

Тема 27.

Интеграция на интерактивните методи с други методи, използвани в социалната работа. Съчетаване с консултативните, груповите и фамилните методи.

Тема 28.

Съсловни и неправителствени организации, разработващи професионални стандарти и обучителни програми, свързани с използването на интерактивните методи. Професионални и етични стандарти на Българското психодраматично дружество.

Тема 29.

Развитие на интерактивните методи в световен мащаб - психодраматични институти, литература, интернет страници и адреси

Тема 30. Възможности и перспективи за използването на интерактивните методи в практиката на социалните работници у нас.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Дейвид Кипър, «Психодрамата – теория и практика», изд. Д.Яков, 2007.
2. Питер Феликс Келлерман «Психодрама в крупном плане», изд. «Класс», Москва, 1998.
3. Н.В.Цзен, Ю.В.Прохомов, «Психо-тренинг : Игры и упражнения», Москва, изд. Физкультура и спорт, 1988.
4. Адам Блатнер, «Драматизирайки – Аза: Практически приложения на психодраматичните методи», Фондация «Кентавър арт», 2014г.
5. Джейкъб Морено, "Основи на психодрамата – второ издание", Фондация "Отворено общество", София - 2009г.
6. Blatner Adam, Interactive and Improvisational Drama – Varieties of Applied Theatre and Performance, iUniverse, Inc., New York, 2007.
7. Потапова, В.А. „Психоаналитическая психодрама в работе с детьми и подростками» Институт Обще гуманитарных исследований, Москва, 2008